

JAARVERSLAG 2018

Een samenwerkingsverband van:

Inleiding

Dit is het jaarverslag van het Informatiehuis Water (IHW) over 2018. Elk jaar maken we een jaarplan, waarin we onze taken en ambities van het komende jaar beschrijven. Na afloop van het jaar vertellen we in het jaarverslag wat we daadwerkelijk gedaan hebben. Dat doen we in dit verslag over 2018 aan de hand van onze kerntaken en projecten. Onze kerntaken bestaan uit het beheren en onderhouden van de Aquo-standaard, het coördineren van de informatiestromen voor waterveiligheid, grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit en het beheren en onderhouden van informatiesystemen.

In het oog springende resultaten in 2018 waren de realisatie van de Tijdelijke Database Grondwaterkwaliteit en de oplevering van de Praktijkproef Peilgebieden en Streefpeilen.

Samenwerkingsprogramma

In het IHW werken provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat al acht jaar samen om data op uniforme wijze efficiënt te laten stromen. Net als in voorgaande jaren hebben we ook in 2018 te maken gehad met een groot personeelsverloop. We hebben van negen mensen afscheid genomen en we hebben er tien welkom geheten. Het vervullen van de vacatures kostte veel tijd en inspanning. Voor een belangrijk deel is het IHW afhankelijk van de inzet van personeel vanuit de samenwerkingspartners.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Kerntaken	4
1.1. Aquo-standaard	4
1.2. Informatiestroom Waterkwaliteit	4
1.3. Informatiestroom Waterveiligheid	4
1.4. Verbetering en doorontwikkeling informatiesystemen	5
2. Projecten	6
2.1. Praktijkproef Peilgebieden en Streefpeilen	6
2.2. Tijdelijke database Grondwaterkwaliteit	6
2.3. Linked Aquo	7
2.4. Waterveiligheidsportaal	7
2.5. KRM-portaal	7
2.6. Maatregelenportaal ROR	7
3. Dienstverlening	8
3.1. Servicedesk	8
3.2. Samenwerking en gebruikersondersteuning	8
3.3. Bijdragen aan externe bijeenkomsten	9

1 Kerntaken

1.1. Aquo-standaard

In 2018 hebben we met het SIKB grote stappen gezet in het gezamenlijk beheer van IM Metingen. Gebruikers merken dit bijvoorbeeld aan het nieuwe RfC-formulier, dat ze zowel kunnen gebruiken voor wijzigingen op de Aquo-standaard als wijzigingen op de SIKB-standaarden. Op de achtergrond hebben we nog meer afspraken gemaakt die het samenwerken vereenvoudigen en verbeteren.

Enkele Aquo-feiten:

- Het voorstel om de entiteiten en attributen (uit het oude LM Aquo) te verwijderen is geaccepteerd, maar voeren we vanuit efficiency oogpunt pas door zodra we overgaan naar Linked Aquo.
- Het overzicht met alle wijzigingsvoorstellen is te zien op de Aquo-sharepoint.
- Aquo on tour: In 2018 hebben we wederom diverse Aquo-gebruikers bezocht. Hiermee hebben we kennis opgedaan over het gebruik van de standaard in het dagelijks werk van de waterbeheerders. Dit was nuttig en effectief.

1.2. Informatiestroom Waterkwaliteit

De jaarlijkse Landelijke Enquête Waterkwaliteit (LEW) is in 2017 uitgebreid met de inventarisatie van biologische monitoringgegevens. Na een wat aarzelend begin is in 2018 een vrijwel land dekkende inventarisatie van biologische en chemische monitoringgegevens uitgevoerd.

De gegevens van bestrijdingsmiddelen uit de LEW heeft het Centrum voor Milieu Leiden (CML) in 2018 onder andere gebruikt voor de 'Tussenevaluatie gewasbeschermingsmiddelen'. Het kritische tijdpad voor de levering van deze gegevens aan CML hebben we gehaald.

De toetsing en beoordeling voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) hebben de (oppervlaktewater) beheerders succesvol en tijdig uitgevoerd. Het IHW organiseerde daarvoor enkele werksessies. De resultaten van deze KRW-toestandsbepaling gebruikt het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) voor de 'Nationale analyse waterkwaliteit', als voorbereiding op de 'Stroomgebiedbeheerplannen 2021-2027' en de 'Waterplannen' van de waterbeheerders.

De levering van chemische en biologische data voor 'WISE-SoE' (State of Environment, rapportage van het Europees Milieu Agentschap) hebben we mede door stroomlijning van het leveringsproces tijdig afgerond.

1.3. Informatiestroom Waterveiligheid

Voor het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen (NBPW) hebben we de eerste wijzigingen, die voldeden aan de aanleveringseisen, gepubliceerd op het [Waterveiligheidsportaal](#). Daarnaast hebben we een methodiek opgesteld die de herleidbaarheid van het wijzigingsproces van het NBPW waarborgt.

1.4. Verbetering en doorontwikkeling informatiesystemen

Waterkwaliteitsportaal

Het [Waterkwaliteitsportaal](#) (WKP) is het portaal voor het uitwisselen van waterkwaliteitsgegevens. In 2018 lag de focus vooral op het waarborgen van de werking van het portaal. Diverse ICT-zaken en personele wisselingen hebben de doorontwikkeling van het WKP belemmerd. Dit heeft er ook toe geleid dat de KRW-factsheets en andere waterkwaliteitsgegevens met vertraging gepubliceerd zijn op het openbare deel van het WKP. Verder hebben we in 2018 onderzocht hoe we de kwaliteit van de gegevens in het WKP kunnen verbeteren.

Aquo-kit

De [Aquo-kit](#) is een internetapplicatie, waarmee waterbeheerders monitoringsgegevens kunnen toetsen en beoordelen aan landelijke waterkwaliteitsnormen. In 2018 zijn onder andere deze belangrijke verbeteringen doorgevoerd in Aquo-kit:

- het verkorten van de toetstijd van biologische meetgegevens;
- het toevoegen van de functie om alle helptabellen te raadplegen en te exporteren;
- het toevoegen van de mogelijkheid om biologische toetsingen via webservice uit te kunnen voeren.

Daarnaast is de huidige versie van Aquo-kit (3.4) een belangrijke voorbereiding op de implementatie van de nieuwe Maatlatten voor ecologie. Deze nieuwe Maatlatten komen begin 2019 in versie 3.5 beschikbaar.

2 Projecten

Naast onze kerntaken hebben we in 2018 ook aan onderstaande projecten gewerkt.

2.1. Praktijkproef Peilgebieden en Streefpeilen

De waterschappen en Rijkswaterstaat hebben het Informatiehuis Water (IHW) opdracht gegeven voor de [Praktijkproef Peilgebieden en Streefpeilen](#). Het doel van de praktijkproef is tweeledig:

1. laten zien dat de keten van bronhouder tot viewer van het Digitale stelsel Omgevingswet (DSO) werkt;
2. de lessons learned vastleggen, zodat de opgedane kennis en ervaring ingezet kunnen worden bij besluitvorming en ontwikkeling van informatieproducten voor het DSO.

In de praktijkproef hebben we de Centrale Distributielaag (CDL) - een bestaande voorziening - als intermediaire ICT-voorziening gebruikt. De scope was aanvankelijk beperkt tot het realiseren van een koppeling tussen de CDL en het DSO. Tijdens de realisatie bleek dat het noodzakelijk was om de bronhouders te helpen bij het aansluiten om tot een werkende keten te komen.

De lessen hebben we gerapporteerd en in tal van overleggen gepresenteerd. Het Directeurenoverleg IHW heeft besloten om de praktijkproef af te sluiten met een verkenning naar een mogelijk vervolg. Deze verkenning voeren we in 2019 uit.

2.2. Tijdelijke database Grondwaterkwaliteit

Voor de provincies hebben we in het voorjaar 2018 de Tijdelijke database met Grondwaterkwaliteitsgegevens opgeleverd. De database bevat de meetgegevens uit de grondwaterkwaliteitsmeetnetten van alle provincies. Deze data is publiekelijk beschikbaar op het [Waterkwaliteitsportaal \(WKP\)](#). De gegevens in de database zijn conform de Aquo-standaard verwerkt, zodat ze op uniforme wijze uitgewisseld kunnen worden. Deze database zal, door het inventariseren van monitoringgegevens, de informatiestroom voor onder andere de chemische toestandsbepaling van de KRW-grondwaterlichamen in 2019 faciliteren.

Het RIVM heeft de data al toegepast voor een onderzoek naar nitraat. Hierbij is, ondanks validatie door de provincies, een aantal onvolkomenheden in de meetgegevens aan het licht gekomen. We lopen deze onvolkomenheden nu per provincie na en passen deze waar mogelijk aan. In een enkel geval zal een provincie een nieuwe datalevering moeten doen. We zetten erop in om de data begin 2019 op orde te hebben.

De database gaat vooralsnog voor onbepaalde tijd gebruikt worden, totdat de Basisregistratie voor de Ondergrond (BRO) gereed is voor grondwatersamenstellingsonderzoek. Daarna zal worden gezien of het IHW de database blijft faciliteren of dat de BRO deze rol overneemt of dat de systemen parallel beschikbaar blijven. Als IHW zijn we intensief aangehaakt bij ontwikkeling van de grondwateronderdelen van de BRO.

2.3. Linked Aquo

In 2018 hebben we grote stappen gemaakt richting de nieuwe Aquo omgeving: Linked Aquo. Dit hebben we gedaan met de open source applicatie Linked Data Theatre (LDT). In Linked Aquo worden de verschillende sites voor de domeintabellen en het woordenboek samengebracht en aan elkaar gelinkt. Daardoor wordt het veel eenvoudiger om bijvoorbeeld de definitie van een domeinwaarde op te zoeken. Simpel klikken op de term levert direct het antwoord op. Dat werkt beter en prettiger dan met de huidige Aquo applicaties. In 2019 gaan we het beheer van de nieuwe Aquo-omgeving goed inregelen. Daarna kunnen we definitief overstappen op Linked Aquo.

2.4. Waterveiligheidsportaal

Sinds medio 2017 wordt het [Waterveiligheidsportaal](#) (WVP) gebruikt om de informatie over het beoordelen en versterken van de primaire keringen uit te wisselen. Binnen 6 jaar moeten de keringbeheerders al hun primaire waterkeringen beoordelen. Hun beoordelingsgegevens bieden ze via het Waterveiligheidsportaal aan bij de Inspectie Leef-omgeving en Transport (ILT). Ook voor het aanmelden van versterkingsprojecten bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) gebruiken de keringbeheerders het WVP. Op basis van de verzamelde gegevens kunnen we informatie als ‘landelijk veiligheidsbeeld’ delen en rapporteren binnen de watersector.

Het afgelopen jaar stond in het teken van het verder standaardiseren van de uitwisseling van de beoordelingsgegevens. Hiermee komen deze gegevens beschikbaar voor veel andere (onderzoeks)toepassingen in de watersector. En we hebben een start gemaakt met het standaardiseren van de processen rond het verstrekken van subsidies van versterkingsprojecten bij het HWBP. Op termijn komen hiermee ook gegevens over de voortgang van de versterkingsprojecten beschikbaar in een landelijk veiligheidsbeeld. In 2019 gaan we hiermee verder.

2.5. KRM-portaal

In opdracht van het Informatiehuis Marien (IHM) onderhouden en beheren we al een aantal jaren we het KRM-portaal, het portaal voor het verzamelen van monitoringgegevens voor de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM). Het KRM-portaal gebruikt een deel van de functionaliteiten van het Waterkwaliteitsportaal (WKP) en ondervindt dezelfde problemen in het beheer en doorontwikkeling zoals geschetst bij het WKP. Dit heeft het IHM in de loop van 2018 doen besluiten om geen gebruik meer te maken van het KRM-portaal.

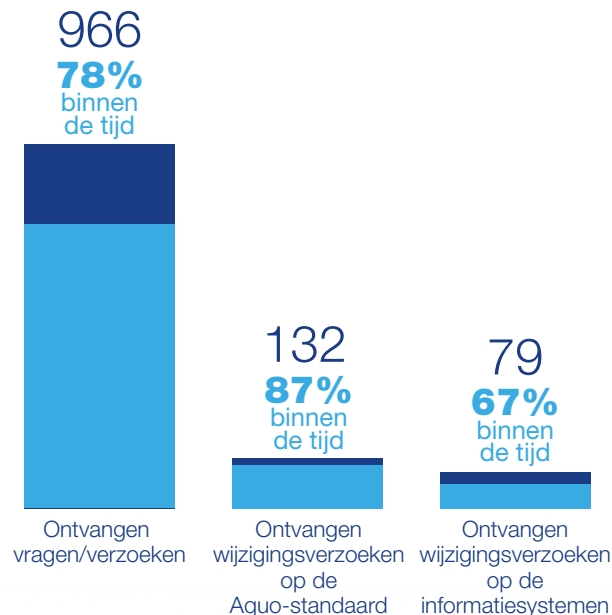
2.6. Maatregelenportaal ROR

In 2017 hebben we in opdracht van Rijkswaterstaat het functioneel ontwerp voor het Maatregelenportaal Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) gemaakt. Afgelopen jaar ging na een gedegen analyse de bouw van het portaal van start. We hebben de opdracht zo vormgegeven dat het portaal kan omgaan met eventuele nieuwe ontwikkelingen in het programma Richtlijn Overstromingsrisico's. Een ander belangrijk element in de opdracht is het optimaal benutten van synergie met het Waterveiligheidsportaal. De feitelijke bouw wordt door een marktpartij uitgevoerd. Het IHW verzorgt de begeleiding ervan. De oplevering van het portaal is voorzien in 2019. Met het Maatregelenportaal ROR kunnen waterbeheerders straks eenduidig rapporteren over de uitvoering van de maatregelen in de Overstromingsrisicobeheerplannen (ORBP).

3 Dienstverlening

3.1. Servicedesk

De Servicedesk is de voordeur van het IHW. Via deze 'ingang' komen de diverse vragen en verzoeken binnen. In onderstaande grafiek is te zien hoeveel meldingen we in 2018 behandeld hebben.

3.2. Samenwerking en gebruikersondersteuning

In 2018 hebben we weer intensief samengewerkt met een groot aantal gebruikers en experts uit de watersector, zowel waterbeheerders als leveranciers. Samenwerken is essentieel om de Aquo-standaard en onze informatie-producten goed en efficiënt te kunnen beheren en verder te ontwikkelen.

IHW-netwerkdag

Op 7 november 2018 hebben we voor de achtste keer de IHW-netwerkdag georganiseerd. In de voorbereiding en uitvoering werden we ondersteund door het LEF Future Center van Rijkswaterstaat. Dit was heel waardevol en heeft geresulteerd in een zeer succesvolle IHW-netwerkdag met veel interactie. Met meer dan 135 gasten was de dag goed bezocht. De presentaties en workshops waren stuk voor stuk boeiend en leverden goede discussies op. De presentaties zijn te raadplegen via onze [website](#). Tijdens de netwerkdag was er ook een strategische sessie waarin het bestuur van het IHW zich samen met een aantal genodigden heeft gebogen over de (toekomstige) taken van het IHW.

Waterinfodag

In 2018 hebben we ook weer deelgenomen aan de Waterinfodag. We stonden er met een stand en we hebben twee workshops over waterveiligheid en waterinformatieproducten voor het DSO verzorgd. We hebben er nuttige gesprekken gevoerd.

Gebruikersoverleggen

We hebben de volgende bijeenkomsten georganiseerd om de waterbeheerders en andere belanghebbenden te ondersteunen in hun werkzaamheden en om hun advies / feedback over onze producten en diensten te vernemen:

- Twee Aquo Gebruikersoverleggen
- Een Gebruikersoverleg Aquo-kit / Waterkwaliteitsportaal
- Twee bijeenkomsten Aquo Expertgroep Ecologie
- Eén bijeenkomst Aquo Expertgroep Chemie
- Twee bijeenkomsten Aquo Expertgroep Afvalwaterketen
- Twee bijeenkomsten Aquo Expertgroep Waterveiligheid / -systeem
- Twee bijeenkomsten Technische Werkgroep Metingen
- Eén bijeenkomst Technische Werkgroep Aquo
- Twee KRW-werksessies.

3.3. Bijdragen aan externe bijeenkomsten

Werkplaats Datamanagement

We hebben in drie edities van de Werkplaats Datamanagement een aantal cursusdagen verzorgd over semantische standaardisatie - dus over Aquo - en datavalidatie. Deze cursus wordt georganiseerd door Wateropleidingen.

Presentatie voor delegatie uit Oman

Op uitnodiging van de Unie van Waterschappen hebben we een presentatie over informatiemanagement in het waterbeheer verzorgd aan een delegatie uit Oman. Onze boodschap 'Commitment to co-operate starts with standardisation' werd goed ontvangen door de delegatie.

Bijdragen aan symposium Datastromen

In juli hebben we deelgenomen aan het symposium Datastromen van het Waterschapshuis. Hier hebben we workshops verzorgd over Datavalidatie in het waterbeheer en de Praktijkproef Peilgebieden en Streefpeilen.

Festival Omgevingswet

Onder grote belangstelling hebben we in september de Praktijkproef Peilgebieden en Streefpeilen gepresenteerd tijdens het Praktijkfestival Omgevingswet. We hebben de opgedane ervaringen gedeeld en het leveringsproces toegelicht.

Informatiehuis Water

Stationsplein 89 | 3818 LE Amersfoort
Postbus 2180 | 3800 CD Amersfoort
T. 088 797 1444

Dit jaarverslag is een uitgave van het Informatiehuis Water.

Maart 2019

Meer weten over het IHW? Bezoek dan www.ihw.nl.

Een samenwerkingsverband van: